"తప్పించుకు తిరుగువాడు"

'ఏమండీ, ఏమండోయ్' అంది సీత మొగుడి వెనకాలే గదిలోకి వస్తూ.

'ఎందుకండోయ్!' అన్నాడు రమణ నవ్వుతూ.

'అంత వెటకారంగా ఉంటే నే చెప్పనే చెప్పనూ'

'అంత పెంకితనంగా ఉంటే నే వినసే వినను.'

'అంతే నన్న మాట!' అని సీత అదోలా మొహం పెట్టి, వెళ్ళిపోతున్నట్టు నటిస్తున్న మొగుడి కాళ్ళకు బ్రేకులు వేసింది కళ్ళతో.

'అది కాదె సీతా, యింకా షేవ్ చేసుకుని, నీళ్ళోసుకుని, డ్రెస్ చేసుకుని క్రికెట్ మ్యాచ్‌కి వెళ్ళాలి తెలుసా?'

'పాతికేళ్ళు పైబడినా అటు యింటి పెత్తనం పైబడక—యిటు పిల్లలకీ లోబడక కుర్రాడిలా ఆటలా? ఏం వాటంగా ఉందీ పాటూ? అడిగేవాడు లేకగాని'

'లేకేం? నా నాటకంలో నాయకురాలివి నువ్వున్నావ్‌గా! నీకు మాత్రం బాధ్యత ఏమంటేందిగనక? ఇంత పూర్వకాలపు వంకీంలోనూ సినిమాలనీ, షికార్లనీ, కబుర్లనీ, క్లబ్బులనీ—ఎడపిల్లా, చేతిపిల్లా ఎడాపెడా ఏడుస్తూంటే ఎక్కడికి పోనో యీ కబుర్లు? తొందరపడ్డవాడికీ ముందు చూపు ఉన్నవాడికీ అదే తేడా! ప్లానింగ్ మేడమ్, అంతా ప్లానింగ్!'

మధ్యతరగతి కుటుంబంలోని మానవుడై పుట్టి—పరిస్థితుల్నీ పరిసరాల్నీ పరీక్షించి, సమీక్షించి, ఆలోచించి ఆచరణలో పెట్టి, ఎన్నాళ్ళు గడిచినా 'శోభనం పెళ్ళికొడు'కులా కబుర్లు చెబుతున్న భర్తను చూసేసరికి సీతకి జన్మ తరించినట్లయింది. అంతకన్న ఉన్నత స్థానం తెలివైన ఏ స్త్రీ కోరుతుంది? భర్తకి దగ్గరగా వచ్చి అతని గుండీలు సవరించడం ప్రారంభించింది.

'నిజమే—తెలివి ఉండగానే సరిగాదు—దాన్ని తెలివిగా ఉపయోగించుకోడంలో నే ఉంది తెలివి. అది సరే, నా మాటేం చెప్పేవు?'

'నీ మాటేమిటో నువ్వు చెప్పండే!'

సీత అదేమిటో చెప్పేలోగా అత్తగారు అక్కడికి రానేవచ్చింది.

సుబ్బమ్మ గుమ్మం దగ్గిరే నిలబడిపోయింది.

'ఎవరదీ, అమ్మా! రా, ఇలా లోపలికి.'

'అబ్బె ఏదో కబుర్లు చెప్పుకుంటున్నారూ, మధ్య నే నెందుకనీ!'

'మామూలు కబుర్లే. రా'

సుబ్బమ్మ లోపలికి వచ్చి కూర్చుంది. తల్లీ కొడుకూ ఉన్నప్పుడు తను మధ్య ఉండకూడదని ఆ 'తనుమధ్య'కు తెలుసు. ఇంకా లేచి వెళిపోదా మనుకొంటూండగా అత్తగారు అననే అంది.

అవసరాల రామకృష్ణారావు

'సీతా, తోటకూర కడిగి అరుగుమీద పెట్టేను తరిగేసి పొయ్యిమీద పడెయ్యి. ఓ పది వడియాల్లా తీసి వేయించు. రెండు పొట్టువడియాలు కూడా వేయించు రమణకి యిష్టం' ఈ మాట పూర్తయేసరికి సీత అక్కడ లేదు.

'ఏమిట్రా నీ పెళ్ళాం నీతో అంటోందీ?'

'ఏం లేదమ్మా.'

'చాల్లేరా, పప్పగిన్నె అలా వంచేసి వస్తు గత్తుకొచ్చింది, అర గంటయింది. నే చూడలే దనుకున్నావా?... పుట్టింటికి వెడతా ననేనా?' రమణ మాటాడలేదు.

'వేరింటి కాపురం పెడితే వేడుకగా వెలిగించేదేమో! అన్నిటికీ కంటకంగా ముసలి ముండని నేనొకర్తిని తగులడ్డాను మరి!... అభిమానం నీకుండొచ్చు, దాని కుండొద్దూ? అమ్మ కొట్టినా రుచిగానే ఉంటుంది, అత్త పెట్టినా పనికిరాదు మరి. ఇంతకీ అదేమందో చెబుదూ!'

'నాతో ఏమీ అనలేదమ్మా, సంగతేమిటో చెప్పు, కనుక్కొని చివాట్లు పెడతాను.'

సుబ్బమ్మ అటువైపు చూసి వచ్చి మళ్ళీ మొదలెట్టింది.

'ఏం లేదురా, మొన్నటికి మొన్న నాలుగు నెలలయిందో లేదో తమ్ముడిపెళ్లాం నీళ్ళాడిందని తసెల్లి పదిహేనురోజులు ఉండొచ్చింది, వినాయకచవితి ఏమంత పెద్ద పండుగని చెప్పు?..'

రమణ సుబ్బమ్మ మొహంవైపు చూశాడు. 'అందులో 'కోడలు పుట్టింటికి వెళ్ళి సుఖపడిపోతుందేమో' అన్న అసూయతో కూడిన ఆత్రుతకంటే మించిన.. అన్నిటినీ అధిగ

పేరంటం
—వేమూరి లక్ష్మి, న్యూఢిల్లీ.]

తప్పించుకు తిరుగువాడు ధన్యుడు సుమతీ!

...పించిన...అతి చక్కని నిశ్వాసం కనబడి అతని మనసు సుగంధం వ్యాపించిన పుష్పాలతోట అయింది.

తల్లి పిల్లని కొడుతుంది, ద్వేషమా?

తల్లి కొడుకును తిడుతుంది, అసూయా??

తన చెల్లెలు అత్తారింటికి వెళ్ళేనాడు అమ్మ కళ్ళనిండా నీళ్ళు పెట్టుకుంది. అది మళ్ళీ సీత అత్తారింటికి వచ్చినప్పుడే నిశ్చింతగా నవ్వుకుంది.

అమ్మ అర్థంకాని విచిత్ర నిధి. ఆ కాలపు అమ్మలక్కల ప్రతినిధి. అయితే? అభిమానానికి పెన్నిధి కాదా?

సీత ఆ మధ్య విశాలాక్షి కొడుక్కి పుట్టిన రోజయితే, పేరంటానికి వెళ్ళింది, చీకటి పడినా ఇంటికి రాలేదు.

'ఈ కాలపు వాళ్ళతో పడలేం బాబూ, వట్టి అమ్మ అంతదూరం అంటే ఒక్కర్తీ నడిచి వెళ్ళింది, చీకటిరాత్రుళ్లు కూడాను.'...

నాటకాలు వేయించే రమణకి చిన్న నాటకం ఆడాలనిపించింది.

మొన్నటికి మొన్న...యింకా ఎనిమిదేనా కాలేదు. పాల నాకమ్మ కూతురు వస్తూంటే అడ్డుబడి చెవిపోగులు తెంపుకున్నారట...'

'...అయ్యో అయ్యో పాపం రావుబాబూ, వెళ్ళి తీసుకురారా!'

'నాకేం! నేనేం తీసుకురాను? చిన్నదా, చితకదా? అంతమాట వినకపోవడమేం? ఇది కాకపోతే మరొకర్తి...నే వస్తే వెళ్లను'

సుబ్బమ్మ యీ చివరి మాటలు వినిపించుకోలేదు ... ఇంట్లోకివెళ్ళి అయిదు నిమిషాల్లో బట్ట మార్చుకుని చేత్తో లాంతరుతో సిద్ధమైంది.

'చూడొరే రమణా, నన్ను వదూ ఏం చెయ్యడుగదా, యిప్పుడే వస్తా యిల్లు జాగ్రత్త.'

'అదేమిటే అమ్మా, ఎక్కడికి?'

'ఇంకెక్కడికి? నీ కింతకన్నా పెంకి పెళ్ళాం రావచ్చుగాని, నా కింతకన్న కొంటె కోడలు రాదుగా? తీసుకువస్తానంది,

ఏమైందో పాపం పిల్ల...' తల్లి నుయ్యోగొయ్యో తెలియకుండా తీసించేటట్టు చేయించమని రమణ దేవుణ్ణి ప్రార్థించాడు. పైకెందుకైనా మంచిదని బయలుదేరి విశాలాక్షిగారింటికి వెళ్ళేసరికి సీత చాలా సేపై వెళ్ళిపోయిందన్నారు. వాడలిపోయి యింటికొచ్చేడు.

'ఏంరా, నీ పెళ్ళాం ఏదీ?' అని అడిగింది గుమ్మంలోనే సుబ్బమ్మ.

రమణ ఆత్రుత ఆకాశాన్నంటింది. ఆ గాభరాచూసి సుబ్బమ్మ వెనక దాక్కున్న సీత నవ్వకుండా ఉండలేకపోయింది.

'దారేగదా అని మా రాజ్యంగారింటికి వెళ్ళొచ్చానండీ, అంతలోనే అంతయిందా!' సుబ్బమ్మ ఊరుకోలేదు.

'అంతలో అలకలు, అంతలో పులకలు! కలికాలపు చిలకలు! నా కెందుకమ్మ, భోజనానికి లేవండి ముక్కలు చల్లారి పోతున్నాయి.'

* * *

'ఏమిరా, ఏమిటంత ఆలోచన, ఏముంటాయ్?' అని అడిగింది సుబ్బమ్మ.

'నీమాటొకటీ నామాటొకటీనా అమ్మా! అయినా నువ్వు చెప్పిన దాన్లో తప్పులేదు గనకనా! మా టాడికే యీ ప్రయాణాలేమిటీ మంచీ చెడ్డా లేకుండాను? నేను ఒక్కనాటికి పంపను తెలుసా?'

'మా నాన్నే! మా నాదే!!' అనుకుంది ఆనందంగా సుబ్బమ్మ.

'నా మొగుడే! రాక్షసుడే!!' అనుకుంది తాత్కాలికంగా ఆమాటలువిన్న సీత.

* * *

'అత్తగారు నన్ను విడిచిపెట్టలేక వెళ్ళొద్దంటున్నారని నాకు తెలుసు. కాని ఎన్నిసార్లు చెప్పినా ఆవిడ వినిపించుకోడంలేదు. నేనేం చెయ్యను? ఈ వినాయక చవితికి మానాన్నకి అరవై నిండుతాయి. షష్టిపూర్తి కూడా చేసి చేద్దామని అనుకుంటున్నారుట, మరీమరీ రమ్మనీ కబురుపంపేరు. ఈసారి ఎక్కడెక్కడివాళ్ళో వస్తారు. బొంబాయి నుంచి మా పెద్దన్నయ్యకూడా వస్తాట్ట. వాణ్ణిచూసి ఎన్నేళ్ళో అయింది. అదివాళ్ళి, చూడకుండా ఎలాఉండగలను చెప్పండి?'

రమణ అన్నీ సావకాశంగా విన్నాడు.

'ఇవన్నీ అమ్మతో చెప్పేవా?'

'అయ్యో, అన్నీ చెప్పేను—ఆవిడవల్ల

వైటోడెంట్
దంతక్రిములను
సంహరించే పండ్లపొడి
శ్రీవత్స కెమికల్స్ & డ్రగ్స్
లిమిటెడ్, మద్రాసు-1.

నామాట వినిపించుకుంటేనా ? చూడండి. నామాటే వినమని మిమ్మల్నెప్పుడూ నిర్బంధించలేదు. మీకు ఏదిన్యాయమనితోస్తే అలా చెయ్యండి.'

ఆడుతూ పాడుతూ హాయిగా దినాలు గడిపే రమణ యింత యిరుకునపడతాడని కలలోకూడా అనుకోలేదు. అతనలా మౌనంగా ఉండిపోడం — అందులో అర్ధాంగీకారం ఆ అర్ధాంగికి-అర్ధాంగీకర్త్రి, పూర్ణాంగికి — ఏమీ నచ్చలేదు.

'నా మొగుడు నామాటే ఆడతాడనే సంతోషం అటుంచి — ఉన్నమాట గట్టిగా చెప్పుతారనే ధైర్యంకూడా పోతోంది — పోనీండి ఏడుస్తూ యిక్కడే ఉంటాను, మీ అమ్మగారిమాట జరపడమేగా మీకా కావలసింది?'

రమణ ఆశ్చర్యంగా సీతవైపు చూశాడు. ఎంతగంభీరమైన స్వభావంవున్న వాళ్లయినా ఆడాళ్లు ఎంతత్వరగా తేలిపోతారు! ఎటూ చెప్పలేని దురవస్థలో రమణ కొట్టుకు పోతూండగా వీధిగుమ్మంలో బండిఆగింది.

సీత కిటికీలోంచి చూసింది.

సుందరమ్మొదిన! ఈవిడకేం పనీ పాటూ లేదు — ఈ వేళప్పుడు ఎందుకొచ్చినట్టో!'

సుందరమ్మ రమణకి దూరపు చుట్టం-వరసకి అక్క అవుతుంది. బాగా ఆస్తి ఉన్న వింతంతువు. ఎవర్నీ పెంచుకోదు. వాళ్ళకీ వీళ్ళకీ ముళ్ళు పెట్టి రోజులు వెళ్ళబుచ్చుతూంటుంది. ఎక్కడేనా కాస్త చల్లగా సంసారం సాగుతోందంటే అక్కడికి బండికట్టించేస్తుంది.

'అత్రగా రసలే అపూయకులు — ఈవిడేం పుల్ల పెడుతుందో!' అంది సీత భయంగా.

'సరిగ్గా సమయానికి వచ్చింది. మునిగి పోతున్న వాడు పడవలా దొరికింది. సుందరమ్మక్కయ్యా, నువ్వు వెయ్యేళ్లు బతకాలి!' అన్నాడు రమణ. సీత మొగుడి మొహంకేసి అతి ఆశ్చర్యంగా చూసింది. రమణ సీతకి జరిగింది జరగవలసింది బోధపరచి కష్టపడి ఒప్పించాడు.

* * *

రమణ పొద్దుటే లేచి ఆఫీసులో అర్జంటు పనుందని-మధ్యాహ్నం భోజనం పంపించమని-సాయంకాలం వస్తానని చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు.

ఏడుగంటలయింది, సీత యింకా లేవలేదు.

'అదేమిటి పిన్నీ, ఝాం పొద్దెక్కిందే యింకా కోడలు లేవలేదూ?' అని బుగ్గలు నొక్కుకుంది సుందరమ్మ.

'లేస్తుంది లేవే, నేనేం చెయ్యాలి? ఇంకా చిన్నతనం...' అని సర్దబోయింది సుబ్బమ్మ.

'ఏం సత్తెకాలమే నా తల్లీ... యింకా నీ కోడలు చిన్నపిల్లా? ఈ యీడొచ్చేసి ఉగ్గు పట్టకపోయావా? అవ్వ! ఇది మా రాముడు యీడుది. ఇరవై దాటింది. ఈ పాటికి నలుగురు పిల్లలు పుట్టవలసిన మాట. నువ్వయితే యిలా ఊరుకున్నావ్ గాని నేనయితే యీ గొడ్డుమోతుని గుమ్మంలో లేకుండా కొట్టి కొట్టి పంపేదాన్ని.'

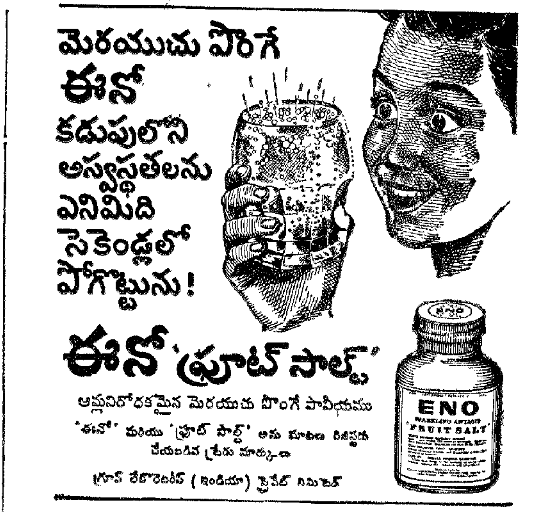

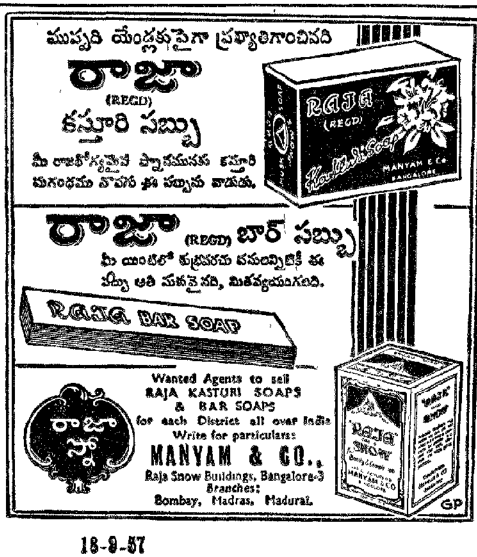

తప్పించుకు తిరుగువాడు ధన్యుడుసుమతీ!

గదిలోంచి యీ మాటలు వింటున్న సీతకి సుందరమ్మ అక్క సుభద్రయ్యమ్మ మాట జ్ఞాపకం వచ్చి నవ్వొచ్చింది.

ఆవిడ కోడలు కడుపుతో ఉంటే నొప్పులు వచ్చే దాకా చాకిరీ చేయించింది. నొప్పులొస్తూంటే రిక్షా ఎక్కించి పుట్టింటికి దిగబెట్టించింది. పాపం కోడలుకి ఆడపిల్ల పుట్టిపోయింది. ఈ కబురు చెప్పడానికి వియ్యంకుడొస్తే ఆమె ఏమన్నదో తెలుసా?

'చాలు చాల్లేవయ్యా నువ్వు వచ్చి, నేను వచ్చి, మంత్రసాని వచ్చి ఆడపిల్లనంటే కన్నావని మనవరాలు వచ్చి- ఏ మొహం పెట్టుకు వచ్చావ్ చెప్పడానికి? ఇక్కడుండమంటే ఉందా! ఇక్కడే ఉంటే పనసపండు లాంటి మొగపిల్లాడు పుట్టడూ?

ఆ సుభద్రయ్యమ్మ చెల్లెలే ఈ సుందరమ్మ!

సీత గదిలోంచి యివతలికొచ్చింది.

'ఎప్పుడొచ్చావ్ వదినా?...' అని ఆప్యాయంగా పలకరించి మొగుడి మాట జ్ఞాపకం వచ్చి మొహం చిట్లించి!... అయినా నువ్వు ఎప్పుడొస్తే నాకేంలే' అని అవతలికి వెళ్ళిపోయింది.

'చూశావా, చూశావా ఎంతపొగరో! 'అయినా ఎంత వెర్రిదానివి పిన్నీ నువ్వూ! కోడళ్ళకు పోట్లు నువ్వేశావు! ఎలా తయారయింది, నేనెప్పుడు వస్తే తినకపోయిటేటు!- నాలాంటి దిక్కులేంది ఒకచోటికి రాడమే తప్పులే. నీ కోడలు బాగానే చెప్పుదెబ్బలు కొట్టిందిలే సుబ్బమ్మ పిన్నీ! ఇక జన్మలో రాను. నీకోడలి పెద్దరికి వెయ్యివేల నమస్కారాలు, పోతున్నాను..."

కళ్ళనీళ్ళెట్టుకుని సుందరమ్మ లేచి నిలబడింది.

'అక్షేమిటే సుందరమ్మా, మా మా ఆ మాటకి అంతగోడవ చేస్తావ్. ఉండు నే కనుక్కుంటాను - అప్పుడే అమ్మాయీ ఏమిటే ఆగడం? ఇంటికొచ్చిన మనిషిని అలా నేనా ఆదరించడం?'

'అప్పున తెయ్యాక పొరపాటయిపోయింది.' ...అని నేనంటానని మీ ఉద్దేశం కాబోలు ఇది నా యిల్లు, నా యిష్టం...నా యింటికొచ్చిన వాళ్ళని ఎలా ఆదరించాలో నాకొకరు చెప్పనక్కర్లేదు.

సుబ్బమ్మ మ్రాన్పడిపోయింది. ఈ మాటలు సీత అన్నదేనా!

'లాభం లేదు - ఇహలాభం లేదు సుబ్బమ్మ పిన్నోయ్...ఇంకొన్నాళ్ళుంటే నీ కోడలు నన్ను కొడుతుంది కూడాను...'

'అను...నువ్వాగు సుందరమ్మా! అప్పుడే సీతా యివాళ యిలా చిత్రంగా మాట్లాడుతున్నావ్ ఏమొచ్చిందినీకు? ఈయిల్లు నీదా? 'అయితే మీ అత్తగారు. నీ తిండి తినే వాళ్ళా?' అని సుందరమ్మ అందించింది. 'ఏమో, వీరు ఎలా అనుకున్నా నాకేం అభ్యంతరం లేదు.' సీత తెచ్చిపెట్టుకున్న కోపంతో ధళ్ళని తలుపేసుకుంది. సుబ్బమ్మ నోట మాటరాలేదు!.

'అయిందా? నీ కోడలుగుణం యీనాడు నీకు పూర్తిగా తెలిసిందా? నీదారి నిన్ను చూసుకోమని అంత స్పష్టంగా చెబుతున్నా నీకు బోధపడదేం పిన్నీ? దాని మొగుడు గడించి దాని చేతులో పోస్తున్నాడు. వెర్రిదానివి వాళ్ళకొపుగాని వాళ్ళకంటికి నువ్వెవరవి? 'తల్లి విసనూరెయ్. పెళ్ళాం తల్లి మారెయ్' అని నువ్వు వినలేదటమ్మా? ఇక్కడింకా చాకిరీ చేస్తూ పడుండడానికి నీకేనా అంత సిగ్గులేకపోయింది? కానియ్, ఎవరికైనా ఉటిగట్టుకు ఊరేగుతారా, లోకంగోడ్డోయిందనుకున్నారా? ఊరుకో పిన్నీ ఏడవకు;' అని దుఃఖాన్ని ఓదార్చింది సుందరమ్మ.

* * *

కొడుకు గుమ్మంలోకి వచ్చీరాగానే సుబ్బమ్మ ఏడుస్తూ జరిగిందంతా చెప్పింది.

'బాబూ నేనింక యీ యింట్లో క్షణం ఉండలేనురా, నన్ను రైలెక్కించెయ్'

'నీకేమయినా మతిపోయిందా అమ్మా? కట్టుకున్న దుర్మార్గురాలి కోసం, కన్నతల్లిని వదులుకుంటారా? దాన్నే రైలెక్కించేస్తాను.'

'ఆపదొచ్చేగాని నువ్వు చేసిందేమిటి, అక్కరోనా మా అమ్మకేది?' అంది స్త్రీరసుందరమ్మ వత్తు చేస్తున్నది. ఉపకారమో అపకారమో తెలియక!

'ఇదిగో...యిప్పుడే!...నా నిలాంటి దానికి ప్రస్తుతం కావలసిందే' అన్నాడు రమణ.

'నా నాన్నే! నా నాన్నే!' అనుకుంది సుబ్బమ్మ.

* * *

'సీతానండి, నాకు భయంగా ఉంది. పాపం ఆవిడ్ని అనరాని మాటలన్నాను. అత్తగారు వస్తున్నారు. మళ్ళీ మామూలుగా ప్రేమిస్తారా?' రైలు పెట్టెలోని భార్యకేసి నవ్వుతూ చూశాడు ప్లాటుఫారం మీదున్న రమణ.

'ఎంత అమాయకురాలివే సీతా నువ్వు! నాలాగుండికి నిజంకన్న అబద్ధమే మాటకు ఎక్కువనీ, స్వభావంకన్న నటనే రుచి అనీ నీకు తెలీదా?

ఈ లోకంలో సరదాగా బతకాలంటే కొంత నటన తప్పదుమరి! వెర్రి అమ్మ!

ఆమె సంగతి నీకు తెలీదూ? ఒక్కరోజు నువ్వు కనబడకపోతే బాధపడిపోతుంది. నువ్వొక్క ఉత్తరం వ్రాస్తే అన్నీ మరచిపోతుంది.

నువ్వు నిశ్చింతగా గడిపిరా. మీ నాన్నకి మాత్రం నా చేతిక్రింద ప్రెజెంటు మరచిపోకేం?'

రైలు కదిలింది. 'నా మొగుడే! మాత్తుడే!!' అనుకుంది చిరునవ్వులో సీత! ★

PSHC.26